

Eesti keel

9. klass

Tunnijaotuskava (I osa)

Aineõpetaja:

Õppeaasta:

Õpitulemused (õppeaasta)

Suuline ja kirjalik suhtlus

Õpilane

- 1) käsitleb koos partneri või rühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
- 2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid;
- 3) võtab loetut ja kuuldut eesmärgipäraselt kokku ning vahendab seda nii suulises kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

Õpilane

- 1) orienteerub tekstimaailmas: tunneb peamisi tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediažanre), nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 3) teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
- 4) suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust;
- 5) reageerib tekstidele asjakohaselt nii suulises kui ka kirjalikus vormis: oskab tekste võrrelda, teksti kohta küsimusi esitada, teha sellest kokkuvõtet, teksti tõlgendada ja kommenteerida, esitada vastuväiteid ja oma arvamust;
- 6) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendades, tekste seostades ning tekstile reageerides.

Tekstiloom

Õpilane:

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ning osutab nendele sobivas vormis;
- 2) tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ning kohandab neid oma eesmärkidele;
- 3) oskab suuliselt esineda (koostab ning esitab kõne);
- 4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada ning suuliselt esitada eri liiki tekste: kirjandit; kommentaare ja arvamused; elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; vormistab tekstid korrektselt;
- 5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga ning teiste tekstidega; vahendab kuulud ja loetud tekste sobiva pikkuse ning täpsusega, viidates allikale;
- 6) põhjendab ning avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust ning seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;
- 7) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekstes luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

Õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest;
- 2) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhiegleid; oskab õigekirjajuhiseid leida veebi- ja printallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest;
- 3) teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ning kasutada;
- 4) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust;
- 5) leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade kontekstitähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid;
- 6) teab eesti kirjakeele kujunemise põhiastmeid;
- 7) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates.

NÄ DA L	TU ND	TUNNI TEEMA	ÕPPEM ATERJA L	TUNNI EESMÄRK	LÄBIVAD TEEMAD	MÕISTED	KONTR OLL, HINDA MINE	MÄRKUSED, VIITED
1.	1.	1. Eesti keel teiste keelte seas. Keelesugulus. Maailma keeled	Õ lk 6–8,	Teab suuremaid keelkondi. Oskab lugeda ja tõlgendada kaarti ja tabelit ning seostada seda tekstiga.	väärtused ja kõlblus	algkeel, keelesugulus, keelkond, kultuurkeel		Andmeid keelte kohta saab kontrollida veebilehelt www.ethnologue.com .
	2.	Keelesugulus. Maailma keeled	Õ lk 9, tv harj 1–5	Mõistab maailma keelelist mitmekesisust. Oskab leida vajalikku teavet internetist või teatmeteostest. Tunneb keelte, rahvuste, keelkondade õigekirja.	väärtused ja kõlblus	tüvi, lõpp, tunnus, võrdlus, metafoor	Õ harj 7	Õpiku harj nr 7 võiks teha arvutiklassis.
2.	3.	Eesti keele sugulaskeeled	Õ lk 10–13	Teab eesti keele päritolu ja sugulaskeeli. Oskab võrrelda tekste ja teha järeldusi.	kultuuriline identiteet	keelesugulus, Uurali keeled, soome-ugri keelkond		Lisainfot soomeugrilaste kohta: http://www.folklore.ee/r/folkte/sugri .
	4.	Eesti keele sugulaskeeled	Õ lk 14, tv harj 6–9	Teab eesti keele päritolu ja sugulaskeeli. Oskab teksti tõlgendada ja kommenteerida, seostada oma kogemustega.	kultuuriline identiteet	ohustatud keel	Õ harj 12	
3.	5.	Eesti keele eripära ja võrdlus teiste keeltega	Õ lk 15–17	Mõistab, milles seisneb eesti keele eripära, ja oskab eesti keelt teiste keeltega võrrelda, tajub	kultuuriline identiteet	vältevaheldus, laadivaheldus, tuletis, liitsõna,	Õ harj 17	Välte määramise kohta vaata lk 133.

				keelte erinevusi. Väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest.		tagasõna, onomatopoeetilised sõnad		
	6.	Eesti keele eripära ja võrdlus teiste keeltega	tv harj 10–17	Oskab võrrelda tekste ja teha järeldusi. Oskab suhestada teksti ja kaarti. Teab eesti keele sõnajärge.	kultuuriline identiteet			
4.	7.	Eesti kirjakeele sünd ja kujunemine	Õ lk 18–21	Teab eesti kirjakeele kujunemise põhiastmeid.	kultuuriline identiteet	kirjakeel, kirjaviis, keeleuundus		Harj 24 on keelehuvilistele õpilastele.
	8.	Eesti kirjakeele sünd ja kujunemine	tv harj 18–20	Teab eesti kirjakeele kujunemise põhiastmeid. Oskab teksti järgi teha skeemi.	kultuuriline identiteet			
5.	9.	Eesti keele areng tänapäeval	Õ lk 22–25	Mõistab eesti keele praegust olukorda. Teab argi- ja kirjakeele kasutusala. Oskab lahendada probleemülesannet. Oskab kasutada veebisõnaraamatuid.		kirjakeel, argikeel, tsitaatsõna, uudissõna	Õ harj 26	Eesti Keele Instituudi leheküljel olevad keelenõuanded: http://keeleabi.eki.ee/index.php?leht=4&act=1 .
	10.	Eesti keele areng tänapäeval	tv harj 21–24	Oskab kasutada olukorda sobivat keelt. Tunneb ajalooksündmuste nimetuste õigekirja.		tsitaatsõna, mugandatud sõna	tv harj 24	
6.	11.	Peatüki kokkuvõte	Õ lk 26	Oskab koostada ja esitada ettekannet.			Plakat valitud keele kohta,	Rühmatöö ja ettekande esitamise kohta vaata õpiku lisa lk 137.

							KT nr 1	
	12.	2. Võrgumaailm Veebiteksti eesmärgid ja eripära	Õ lk 29–31	Tunneb peamisi veebitekste. Loeb veebitekste kriitiliselt. Oskab teksti sisu kokku võtta, tuua välja olulise..	teabekeskond	veeb, veebitekst, hüpertekst	Õ harj 37	
7.	13.	Veebiteksti eesmärgid ja eripära	tv harj 25–26	Oskab teksti tõlgendada. Oskab teksti põhjal koostada tulpdigrammi.	teabekeskond			
	14.	Teabe otsimine ja kasutamine	Õ lk 32–35, tv harj 27–29	Oskab leida internetist teavet ja seda kriitiliselt hinnata, oskab kasutada veebiteksti alustekstina..	väärtused ja kõlblus, teabekeskond	alustekst, tsiteerimine, refereerimine	Õ harj 45	Tv harj 27 pole ainsat õiget vastust, vastuste üle saab klassis arutleda.
8.	15.	Keelekasutus veebis	Õ lk 36–38	Teab, millises veebisuhtlusolukorras tuleb kasutada kirjakeelt.	teabekeskond			
	16.	Keelekasutus veebis	tv harj 30–32	Oskab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta, märkab kujundlikkust.	teabekeskond	epiteet, võrdlus, metafoor		
9.	17.	Veebiviisakus	Õ lk 39–41	Põhjendab ning avaldab viisakalt, asja- ja olukohaselt oma arvamust. Oskab kirjutada kommentaare.	teabekeskond, väärtused ja kõlblus			
	18.	Veebiviisakus	tv harj 33	Oskab teksti tõlgendada ja kirjutada kommentaare.	teabekeskond, väärtused ja kõlblus		tv harj 33	
10.	19.	Peatüki kokkuvõte		Oskab kirjutada uurimistööd.			Uurimistöö või tv harj 34	
	20.	3. Uute sõnade	Õ lk 44–	Tunneb sõnavara		liitmine,		

		saamine. Sõnavara rikastamine. Tehissõnad	47, tv harj 35–37	rikastamise võimalusi. Oskab pildi põhjal teksti kirjutada. Oskab teksti tõlgendada ja selle kohta oma arvamust esitada.		laenamine, tuletamine, tuletis, tehissõna, keeleuuendus		
11.	21.	Sõnade liitmine	Õ lk 48–49	Teab liitsõnade moodustamise põhimõtteid. Oskab moodustada uusi liitsõnu.		sõnade liitmine, täiendsõna, põhisõna		
	22.	Sõnade liitmine	tv harj 38–47	Teab kokkulahekukirjutamise reegleid ja oskab neid tekste luues ja parandades rakendada.		liitsõna		
12.	23.	Nimi- ja omadussõnatuletus	Õ lk 50–53	Teab peamisi tuletusliiteid, oskab moodustada ja kasutada tuletisi. Oskab rakendada kaashäälikuühendi põhireeglit liitega sõnades ja teab erandit.		tuletamine, tuletis, tuletusliide	Õ harj 76	
	24.	Nimi- ja omadussõnatuletus	tv harj 48–56	Oskab asendada sõnaühendi tuletisega. Teab veahtlike liitega sõnade õigekirja.				
13.	25.	Tegu- ja määrsõnatuletus	Õ lk 54–55	Tunneb veahtlike paronüüme ja oskab neid õiges tähenduses kasutada.		paronüüm	etteütlus (õigekirja kordamine)	
	26.	Tegu- ja määrsõnatuletus	tv harj 57–60	Tunneb veahtlike paronüüme ja oskab neid õiges tähenduses				

				kasutada. Oskab moodustada tuletisi.				
14.	27.	Sõnade laenamine	Õ lk 56–57, tv harj 61–67	Teab peamisi laensõnade rühmi eesti keeles. Teab võõrsõna tunnuseid, oskab võõrsõna asemele leida omasõnalise vaste. Tunneb veaotlike võõrsõnade õigekirja.	kultuuriline identiteet	laensõna, võõrsõna, tsitaatsõna		
	28.	Peatüki kokkuvõte	Õ harj lk 58, tv harj 68	Oskab teksti kriitiliselt lugeda ja tõlgendada ning seostada oma arvamusega, oskab analüüsida keelendeid. Oskab uudissõnu tekstis kasutada		uudissõna, tehissõna	Õ harj lk 58, tv harj 68	
15.	29.	Peatüki kokkuvõte					KT nr 2	
	30.	4. Teksti ülesehitus ja sidusus. Tekstitüübid	Õ lk 60–61, tv harj 69–71	Teab peamisi tekstitüüpe. Oskab leida tekstist põhiväited ja põhjendused.	väärtused ja kõlblus	jutustav tekst, kirjeldav tekst, arutlev tekst,		
16.	31.	Teksti ülesehitus	Õ lk 62–63, tv harj 72–73	Teab peamisi tekstiülesehitusviise, oskab neid tekste luues kasutada.	väärtused ja kõlblus	ajaline järgnemine, kõrvutamine, rühmitamine, eritlemine		
	32.	Teksti liigendamine	Õ lk 64–65, tv harj 75–76	Teab teksti liigendamise põhimõtteid ja võimalusi, oskab neid tekste luues kasutada.	väärtused ja kõlblus	sissejuhatus, teemaarendus, kokkuvõte, liigendamine, lõik	Õ harj 95, tv harj 76	
17.	33.	Lõigu ülesehitus	Õ lk 66–	Tunneb lõigu ülesehitust.	väärtused ja	lõik,	Õ harj	

			67, tv harj 77	Oskab osaleda rühmatöös.	kõlblus	tuumlause, tugilause, ahelseoses laused	102	
	34.	Tekstisidusus	Õ lk 68–69, tv harj 78–80	Teab sidusa teksti loomise põhimõtteid ja oskab neid kasutada. Oskab õigesti kasutada asesõnu.	väärtused ja kõlblus	tekstisidusus,	tv harj 80	
18.	35.	Peatüki kokkuvõte	Õ lk 70, kirjandi kirjutamine	Tunneb kirjutamise põhietappe. Oskab omandatud keeleteadmisi rakendades hinnata kaaslase teksti ja anda tagasisidet.	väärtused ja kõlblus			
	36.	Peatüki kokkuvõte	Õ lk 70	Tunneb kirjutamise põhietappe. Oskab omandatud keeleteadmisi rakendades hinnata kaaslase teksti ja anda tagasisidet.	väärtused ja kõlblus		kirjand	